

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 345/2017-47

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. mája 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Romanom Juríkom, PhD., Jazerná 19, Nové Zámky, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 12/2012 a jeho uznesením z 28. marca 2012, ako aj základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 127/2012 a jeho uznesením z 29. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júla 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie

svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 12/2012 (ďalej len „napadnutý postup krajského súdu“) a jeho uznesením z 28. marca 2012 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“), ako aj jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 127/2012 (ďalej len „napadnutý postup najvyššieho súdu“) a jeho uznesením z 29. marca 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že je proti nemu vedená exekúcia na základe platobného rozkazu Okresného súdu Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 15 Rob 767/2005 z 8. augusta 2005 (ďalej len „platobný rozkaz“). Je toho názoru, že ak by okresný súd *„správne aplikoval európske právo, nemohol by platobný rozkaz ani vydať, resp. nemohol by sťažovateľa zaviazat' na plnenia, ktoré vyplývajú z neprijateľných zmluvných podmienok - neprimeraných sankcií, keďže súd popri istine priznal navrhovateľovi - nebankovej spoločnosti úrok z omeškania 0,5 % denne“*.

Sťažovateľ sa nevedel brániť proti platobnému rozkazu, až *„združenie na ochranu spotrebiteľa ho upozornilo, že mu mal súd poskytnúť ochranu v štádiu vydávania platobného rozkazu, a preto by sa mal pokúsiť zvrátiť právoplatný platobný rozkaz prostredníctvom obnovy konania“*.

Z hľadiska základného právneho pomeru je podľa sťažovateľa relevantné, že *«si zobrať pôžičku vo výške 15 000 Sk, bol vystavený nemorálnym zmluvným podmienkam a ešte aj súd, ktorý ma ho mal ex offo podľa európskeho práva (článok 6 ods. 1 smernice Rady 93/3/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách) chrániť, osvedčil úrok z omeškania presahujúci 180 % ročne. Zákonný úrok bol pritom v čase rozhodovania súdu mnohonásobne nižší. Veriteľ sa so sťažovateľom v predformulovanej, individuálne nedojednávanej spotrebiteľskej zmluve, „dohodol“ na opcii Obchodného zákonníka, ale pritom mu mala patriť ochrana podľa Občianskeho zákonníka (pozri napríklad rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky so sp. zn. 3 M Cdo 9/2014, 3 M Cdo 12/2014*

a 3 M Cdo 14/2014, tieto rozsudky aproboval aj samotný ústavný súd v uznesení so sp. zn. III. ÚS 194/2016-10).

Exekúcia, v ktorej sa vymáha istina 500 eur a príslušenstvo vo výške približne 20 000 eur a ktorá na omeškaní denne narastá o úroky z omeškania 0,5 % denne je pre sťažovateľa nesplateľná a likvidačná pre jeho rodinu s tromi deťmi.».

Ako jediná reálna možnosť zvrátenia „nemorálneho exekučného titulu“ sa javila sťažovateľovi obnova konania, pričom s rozhodnutiami Ústavného súdu Českej republiky, slovenských všeobecných súdov, ako aj Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“), o ktoré opieral svoj návrh na obnovu konania, sa, ako sám uvádza v návrhu na obnovu konania, oboznámil týždeň pred jeho podaním. Okresný súd jeho návrhu na povolenie obnovy konania najprv vyhovel, no po zrušení prvotného rozhodnutia krajským súdom v novom konaní uznesením sp. zn. 4 C 90/2011 z 25. novembra 2011 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 25. novembra 2011“) návrh na obnovu konania zamietol a krajský súd napadnutým uznesením toto zamietnutie návrhu potvrdil. Dôvodom zamietnutia boli podľa sťažovateľa „čisto formálne dôvody, a to konštatovanie, že... návrh na obnovu konania nepodal do troch mesiacov odkedy bol v úradnom vestníku EÚ zverejnený rozsudok o ex offi ochrane pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami s poukazom na ktorý sa dovoľával obnovy konania podľa v tom čase platného a účinného § 228 ods. 1 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku“.

V dovolacom konaní najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu, a to „rovňako z formálnych dôvodov“ .

3. Obom napadnutým rozhodnutiam – odvolacieho súdu aj dovolacieho súdu, ako aj postupom, ktoré predchádzali ich vydaniu, vytyka sťažovateľ tieto vady, ktoré podľa jeho názoru spôsobili porušenie jeho v sťažnosti označených základných práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru:

„a) postupom súdu a nevykonaním dôkazov v čisto písomnom konaní sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom,

b) rozhodnutie je arbitrárne, založené na extrémnom nesprávnom právnom posúdení veci,

c) rozhodnutie je nepreskúmateľné,

d) rozhodnutie je založené na porušení práva na zákonného sudcu a odňatí zákonnému sudcovi,

e) rozhodnutie porušilo európske právo - čl. 7 ods. 2 Ústavy SR.“

4. Vo vzťahu k nedostatkom uvedeným pod bodmi a) a b) sťažovateľ v podstatnom uvádza, že sa nestotožňuje s právnym názorom okresného súdu, ako aj odvolacieho súdu, ktorý vyslovili v súvislosti s momentom, kedy sa sťažovateľ dozvedel o dôvode obnovy konania a kedy ho mohol uplatniť. Zásadným je podľa jeho názoru v tomto prípade moment, kedy sa o dôvode obnovy dozvedel (subjektívny prvok). Bol toho názoru, že je potrebné rozlišovať subjektívnu skutočnosť, kedy sa navrhovateľ o dôvode obnovy konania dozvedel, a čas uverejnenia rozsudkov Súdneho dvora, ktorými navrhovateľ obnovy konania argumentuje v návrhu na obnovu konania. Podľa jeho názoru bolo potrebné subjektívnu lehotu vykladať tak, že jej začiatok plynutia sa má *„odvíjať od oboznámenia sa navrhovateľa s rozsudkami Súdneho dvora EÚ“*. Na základe uvedeného sťažovateľ tvrdí, že krajský súd nesprávne právne vec posúdil, keď potvrdil rozhodnutie okresného súdu, ktorý obnovu konania zamietol ako oneskorenú pre zmeškanie 3-mesačnej subjektívnej lehoty.

5. V odôvodnení sťažnosti sťažovateľ vo vzťahu k vadám uvedeným pod bodom c), a teda k nepreskúmateľnosti napadnutých uznesení krajského a najvyššieho súdu uviedol, že *«Konajúce súdy... pre ustálenie otázky perfektности doručenky nesprávne vyhodnotili v spise sa nachádzajúce listiny a dôkazy a pri súčasne nesprávnej úvahe dospeli nesprávne k skutkovým zisteniam. Súdy nesprávne vyhodnotili predovšetkým podmienky povolenia obnovy konania... .*

V celom rozsahu tak súdy nielenže zle a nesprávne vyhodnotili dôkazy v spise, ale najmä nevykonali potrebné dôkazy pre správne, spravodlivé a zákonné rozhodnutie o návrhu na obnovu konania. Celkovo tak možno uzavrieť, že rozhodnutia súdov sú tak založené výhradne na konštatovaniach súdov bez akéhokoľvek ďalšieho preskúmateľného zdôvodnenia. Takýto stav je ústavnoprávne neakceptovateľný a zakladá rozpor postupu súdu s cieľmi civilného konania vymedzenými v § 1 Občianskeho súdneho poriadku, dnes v základných princípoch CSP.

Z uvedených argumentov je zrejmé, že napadnuté rozhodnutia sú v celom rozsahu nepreskúmateľné. Namiesto dokazovania sa sudy „spol'ahli“ len na svoje vlastné úvahy a konštatovania, a to bez opory v relevantných dôvodoch rozhodnutia - rezignovali dokonca aj na tak imanentnú skutočnosť, akou je skúmanie včasnosti podania návrhu na obnovu konania.».

6. K námietke uvedenej v bode d), a teda, že rozhodnutie je založené na porušení práva na zákonného sudcu a odňatí zákonnému sudcovi, sťažovateľ vyjadruje presvedčenie, že *„sudy, ktoré rozhodovali, boli sudy nezákonné, keďže o tak podstatnej veci, akou je povolenie obnovy konania z dôvodu existencie rozsudkov Súdneho dvora EÚ nevyvolali konanie o predbežnej otázke podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. V zmysle záverov rozsudku Súdneho dvora EÚ v prípade Cilfit, ak prejednávaná vec súvisí s úniovým právom a nie je splnená podmienka acta claire, vnútroštátny súd je povinný predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru EÚ.“*

V tejto súvislosti poukazuje sťažovateľ na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 1658/11 z 29. novembra 2011, ktorým bolo vyslovené, že *„v prípade, ak vnútroštátny súd poslednej inštancie nepoložil predbežnú otázku Európskemu súdnemu dvoru (ESD) a nezaoberal sa aplikáciou práva EÚ, hoci v prejednáwanej veci nebolo možné vylúčiť aplikáciu úniového práva na daný prípad, výklad noriem práva EÚ nebol jednoznačný a ESD ho doteraz neriešil, dopustil sa porušenia práva na zákonného sudcu podľa článku 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 2 odsek 3 Ústavy Českej republiky v spojení s článkom 4 ods. 4 listiny“*.

Taktiež sťažovateľ vyjadruje presvedčenie o manipulácii *„s vecou na dovolacom súde, kde vo veci rozhodol iný senát alebo senát v úplne odlišnom zložení ako bol senát, ktorý vec viac ako 4 roky prejednával“* a podrobne cituje z nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 212/2011 z 18. októbra 2011.

7. A napokon k poslednej námietke, a to že napadnuté rozhodnutia porušili európske právo, a teda čl. 7 ods. 2 ústavy, sťažovateľ uvádza, že *„Porušenie práv spotrebiteľa garantovaných v článku 38 Charty základných práv EÚ a článku 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ spôsobili oba sudy tým, že neprihliadli na vysoký záujem európskeho práva*

na ochrane spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami tak ako to ukladá kogentné ustanovenie a pravidlo postavené na roveň verejného poriadku - článok 6 ods. 1 smernice 93/13/EHS. Podľa najnovšej judikatúry Súdneho dvora EÚ majú súdy členských štátov poskytnúť ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami aj v skrátanom konaní pri vydávaní platobného rozkazu. Uvedený záver prezentoval Súdny dvor EÚ v rozsudku vo veci C-618/10 Banco Espanol de Crédito SA...

Vzhľadom na vyššie popísané závery a výňatky z rozhodnutia súdneho dvora je zrejmé, že aj toto rozhodnutie je v poradí ďalším súdnym rozhodnutím, v rozpore s ktorým bol vydaný platobný rozkaz voči navrhovateľovi, a teda samotná existencia tohto rozhodnutia bola v procese v poradí ďalším spôsobilým dôvodom podľa § 228 ods. 1 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku [§ 397 písm. e) CSP] pre povolenie obnovy konania. Aj s ohľadom na túto skutočnosť považujeme za dôvodné, aby boli napadnuté rozhodnutia odvolacieho a dovolacieho súdu zrušené a aby boli podmienky povolenia obnovy konania posúdené v prípade sťažovateľa opätovne. Uvedený záver je odôvodnený aj s ohľadom na retrospektívne účinky rozhodnutí Súdneho dvora EÚ vo vzťahu k judikatúre vnútroštátnych súdov, to znamená, že rozhodnutia Súdneho dvora EÚ o výklade európskeho práva platia aj spätne do minulosti (rozsudky Súdneho dvora ES vo veci C-228/92 Koquctte Frères a vo veci C-137/94 Richardson).“.

8. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v označenom konaní a jeho napadnutým uznesením, ako aj jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v označenom konaní a jeho napadnutým uznesením, obe rozhodnutia zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada priznať primerané finančné zadostučinenie v sume po 1 000 € od každého z porušovateľov jeho v sťažnosti označených práv, ako aj nahradiť trovy konania.

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a uznesením krajského súdu, ktorým krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu z 25. novembra 2011, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľa na obnovu konania, ako aj jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie sťažovateľa smerujúce proti napadnutému uzneseniu krajského súdu odmietnuté.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

13. Podstatou námietok sťažovateľa je v prvom rade jeho nesúhlas s právnym názorom krajského súdu, ktorý napadnutým uznesením potvrdil výrok uznesenia okresného súdu z 25. novembra 2011 o zamietnutí návrhu sťažovateľa na obnovu konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 15 Rob 767/2005. Sťažovateľ odmieta právny záver krajského súdu, ktorým sa krajský súd stotožnil s právnym posúdením veci okresným súdom v otázke uplynutia subjektívnej prekluzívnej lehoty, v ktorej je možné podať návrh na obnovu konania. Je toho názoru, že v zmysle ustálenej praxe za svojvôľu, ktorá má za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, treba považovať aj nerešpektovanie kogentnej normy a prílišný formalizmus pri výklade a aplikácii právnych noriem, čo podľa neho napadnuté rozhodnutie napĺňa. Napadnutý postup a uznesenie krajského súdu je podľa názoru sťažovateľa výsledkom prílišného formalizmu a marí možnosť poskytnutia právnej pomoci spotrebiteľom ako slabšej zmluvnej strane. Súčasne poukazuje aj na skutočnosť, že k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť aj vtedy, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výrokom o obnove konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné.

14. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto

možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

15. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

16. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu z 25. novembra 2011 ako vecne správne a s ktorým sa stotožnil, zrekapituloval rozhodnutie súdu prvej inštancie takto: *„Okresný súd... napadnutým uznesením... aplikujúc ust. § 228 ods. 1, 2, 3, § 230, § 233, § 234 ods. 1, 2 zák. č. 99/1963 Občianskeho súdneho poriadku, berúc v zreteľ právny názor odvolacieho súdu... na základe predchádzajúceho ako aj doplneného dokazovania a v súlade so zásadou rešpektovania názoru odvolacieho súdu, dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľa na povolenie obnovy konania nie je dôvodný, a preto návrh na obnovu konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 15Rob/767/2005 zamietol. Pokiaľ ide o dôvod obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. a) OSP, a to rozhodnutia všeobecných súdov Slovenskej republiky, ktoré sa týkajú sporov zo spotrebiteľských zmlúv, tak uvedené rozhodnutia nemôžu byť dôvodom*

obnovy podľa citovaného zákonného ustanovenia, nakoľko sa netýkajú konkrétnej veci a nemajú priamu súvislosť s rozhodnutím resp. právnym vzťahom účastníkov v tomto konaní, a teda ako zákonné predpoklady pre povolenie obnovy konania nemôžu obstať a z toho dôvodu súd nemohol povoliť obnovu konania na základe uvedených rozhodnutí všeobecných súdov SR. V prípade rozhodnutí Súdneho dvora ES je situácia iná, pretože tieto sú spôsobilými dôvodmi pre povolenie obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. e) OSP, avšak súd musí mať nad všetky pochybnosti preukázané dodržanie subjektívnej 3-mesačnej lehoty na podanie návrhu na povolenie obnovy. Uvedená subjektívna lehota na povolenie obnovy začína plynúť odvtedy, ako sa ten, kto obnovu navrhuje, dozvedel o dôvode obnovy alebo od toho času, keď ho mohol uplatniť. V danom prípade súd musel skúmať podmienku včasnosti podaného návrhu pred uplynutím troch mesiacov od toho času, kedy navrhovateľ mohol dôvod obnovy uplatniť. Je nesporné, že rozhodnutia Súdneho dvora ES (C-240/98 a C-473/00), o ktoré navrhovateľ oprel svoj návrh na povolenie obnovy konania, boli publikované v Zbierke rozhodnutí ESD ešte predtým, ako bol v konaní sp. zn. 15Rob/767/2005 vydaný platobný rozkaz, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 29.10.2005, a teda navrhovateľ mohol uplatniť uvedené rozhodnutia Súdneho dvora ES v lehote 3 mesiacov od právoplatnosti platobného rozkazu, čiže ešte v roku 2005, a preto návrh na povolenie obnovy konania podaný v roku 2011 nemožno považovať za včasný, ak ako dôvod obnovy konania navrhovateľ uvádza citované rozhodnutia Súdneho dvora ES, ktoré boli uverejnené v roku 2000 a v roku 2002. Z uvedeného dôvodu mal súd za to, že v danom prípade nie je naplnený ani ďalší dôvod na povolenie obnovy konania v zmysle § 228 ods. 1 písm. e) OSP, keďže rozhodnutia Súdneho dvora ES ako dôvod povolenia obnovy konania použil navrhovateľ po uplynutí subjektívnej 3-mesačnej lehoty na podanie návrhu, nakoľko tieto dôvody mohol uplatniť v lehote 3 mesiacov od právoplatnosti platobného rozkazu, teda od 29.10.2005. Návrh na povolenie obnovy konania podaný na tunajšom súde dňa 04.05.2011, teda bol zjavne podaný po uplynutí subjektívnej lehoty stanovenej §-om 230 ods. 1 OSP, a keďže navrátenie lehoty na obnovu konania nie je prípustné, súd uznesením návrh na obnovu konania zamietol, keďže tento je zrejme oneskorený... .“

Len na zdôraznenie správnosti vo vzťahu k námietke sťažovateľa o nesprávnom právnom posúdení začiatku plynutia premlčacej doby krajský súd uviedol: «že spornou

otázkou zostáva a pre rozhodovanie a posúdenie správnosti napadnutého rozhodnutia je potrebné vysvetliť, aký charakter má ust. § 230 ods. 1 OSP z pohľadu výkladu, a teda aj predpokladov, za ktorých možno považovať uplatnenie návrhu na povolenie obnovy konania za včasné. Ak teda ust. § 230 ods. 1 OSP stanovuje, že „návrh na obnovu konania treba podať v lehote troch mesiacov od toho času, keď ten, kto obnovu navrhuje, sa dozvedel o dôvode obnovy, alebo od toho času, keď ho mohol uplatniť“, ide o ustanovenie, o právnu normu, svojím charakterom kogentnú, so svojou hypotézou, ktorá stanovuje ako predpoklad „včasnosti“ podaného návrhu na povolenie obnovy konania, resp. stanovujúcu začiatok plynutia 3 mesačnej lehoty, v ktorej je potrebné návrh podať. Subjektívna (trojmesačná) lehota sa počíta odo dňa vedomosti domáhajúceho sa subjektu (toho, kto navrhuje obnovu) o existencii dôvodu pre obnovu konania, alebo jeho možnosti uplatniť (už existujúci) dôvod obnovy konania. Rozhodnutia Súdneho dvora ES je možné považovať za dôvod pre povolenie obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. e) OSP vtedy, ak právoplatné rozhodnutie (v tomto prípade platobný rozkaz) je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskych spoločenstiev alebo iného orgánu Európskych spoločenstiev. Je však potrebné povedať, že vyššie uvedená právna norma určujúca „včasnosť“ podaného návrhu teda predpokladá dodržanie subjektívnej lehoty spočívajúcej jednak v subjektívnej vedomosti, alebo v subjektívnej možnosti dôvod obnovy uplatniť. Žiaden iný subjekt - účastník konania, ktorého rozhodnutie sa napáda týmto mimoriadnym opravným prostriedkom, nie je oprávnený z dôvodov prospešných pre neho samotného uplatniť na súde návrhom povolenie obnovy konania, iba sám navrhovateľ obnovy.»

V tomto odvolací súd videl subjektívny charakter možnosti uplatniť dôvod obnovy, a teda «druhú z alternatív, v ktorej vidí uvedená norma limitujúci faktor pre včasnosť podania návrhu, resp. za ktorých vyplývajúcich okolností stanovuje začiatok plynutia lehoty. Ak teda týmto opravným prostriedkom napádané rozhodnutie (platobný rozkaz) nadobudlo právoplatnosť dňa 29.10.2005, navrhovateľ mal subjektívnu možnosť predmetné rozhodnutie napadnúť v lehote 3 mesiacov počítaných od právoplatnosti rozhodnutia (teda možnosť súdu uviesť existenciu dôvodu). Nemožno sa stotožniť s tým, že v tomto prípade sa uplatňuje prvá alternatíva začiatku plynutia lehoty, a to okamihom vedomosti subjektu o dôvode obnovy, pretože zo samotnej podstaty tohto mimoriadneho opravného prostriedku vyplýva, že je uplatniteľný iba za predpokladu, že napádané rozhodnutie je právoplatné.

Nejde tu však o situáciu, v ktorej by v lehote 15 dní na podanie odporu proti napádanému platobnému rozkazu neexistoval „dôvod“ obnovy (rozhodnutie Súdneho dvora), ktorý mohol byť uplatniteľný ako dôvod pre odvolanie, teda riadny opravný prostriedok. Práve naopak, tento dôvod obnovy v čase možnosti podať odpor proti platobnému rozkazu existoval a bol známy každému. K uvedenému teda odvolací súd neuzavrel, že rozhodnutie súdneho dvora, ktoré nebolo „uplatnené“ v odvolacom konaní, je a priori neuplatniteľným v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania, resp. v obnovenom konaní, avšak poukazuje na časovú limitáciu v ust. § 230 ods. 1 OSP, a teda uzatvára, že uvedený dôvod obnovy bolo možné použiť v lehote 3 mesiacov od právoplatnosti napádaného rozhodnutia (platobného rozkazu).».

Odvolací súd ďalej poznamenal, že «zákon umožňuje použiť dôvod na obnovu spočívajúci v rozsudku Súdneho dvora ES alebo iného orgánu ES (ESLP) aj po tejto objektívnej (trojročnej) lehote, avšak pri dodržaní subjektívnej trojmesačnej lehoty počítanej od okamihu, keď sa navrhovateľ obnovy dozvedel (mohol dozvedieť) o tomto rozsudku, čo je spravidla po jeho doručení a oboznámení sa s dôvodmi, nielen s výrokmi. Navrátenie lehoty na obnovu konania nie je prípustné (§ 230 ods. 3 OSP). Napokon, ak právny poriadok Slovenskej republiky, a tiež právny poriadok spoločenstva vyznáva a uplatňuje zásadu právnej istoty v súdom nastolených právnych vzťahoch, nemôže výklad inštitútu obnovy konania smerovať k „nekonečne“ uplatniteľnému dôvodu pre obnovu konania tak, ako to vyplýva z výkladu navrhovateľa, pretože si ani nemožno dosť dobre predstaviť „zhodnovenie“ tvrdenia domáhajúceho sa účastníka o jeho vedomosti o tomto spornom dôvode, ad absurdum, aj po 40 rokoch od právoplatného rozhodnutia, ktoré má byť napádané.».

17. V citovanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajský súd jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré odvolaniu sťažovateľa spochybňujúcemu právny názor okresného súdu nevyhovelo a pre ktoré odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu z 25. novembra 2011 ako vecne správne potvrdil. Krajský súd svoj právny názor potvrdzujúci správnosť záveru okresného súdu o uplynutí lehoty na podanie návrhu na obnovu konania oprel okrem iného aj o tú skutočnosť, že keďže rozsudky Súdneho dvora, o ktoré sťažovateľ oprel svoj návrh na obnovu konania (právoplatne skončeného

29. októbra 2005), boli zverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie (ďalej aj „úradný vestník“) v roku 2000 a 2002 (teda ešte pred nadobudnutím právoplatnosti platobného rozkazu), mohol ich preto ako dôvod obnovy konania uplatniť v lehote 3 mesiacov odo dňa právoplatnosti platobného rozkazu.

18. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 416/2004 Z. z. o Úradnom vestníku Európskej únie v znení neskorších predpisov dňom uverejnenia rozhodnutí Súdneho dvora a súdu prvého stupňa v úradnom vestníku sa tieto stali známymi každému, koho sa týkajú, a teda je tým formulovaná domnienka o znalosti uverejnených právne záväzných aktov Európskeho spoločenstva a Európskej únie ako nevyvrátiteľná. V zmysle takého znenia uvedeného ustanovenia potom súd nemá možnosť prihliadať na tvrdenie účastníka o tom, že sa o judikáte Súdneho dvora dozvedel v rámci subjektívnej lehoty, pretože mu to organizácia na ochranu spotrebiteľa oznámila až teraz. Takýto výklad by potom umožňoval bezhraničné predlžovanie lehoty na podanie obnovy konania.

19. Ústavný súd sa preto stotožňuje s právnym názorom krajského súdu, že ak bol platobný rozkaz vydaný v čase, keď boli rozhodnutia Súdneho dvora, na ktoré odkazuje sťažovateľ vo svojom návrhu na obnovu konania, zverejnené v úradnom vestníku, ako aj v Zbierke súdnych rozhodnutí Súdneho dvora (pričom tieto sú pre Slovenskú republiku právne záväzné už od 1. mája 2004, keď sa Slovenská republika stala členským štátom Európskej únie), mohol sťažovateľ objektívne túto skutočnosť namietat' už v odpore, pretože o nich mohol objektívne vedieť nielen od preukázateľného dátumu zverejnenia rozhodnutí Súdneho dvora v úradnom vestníku, v ktorom je každé rozhodnutie publikované, príp. uplynutím dvadsiateho dňa od jeho zverejnenia, keď sa takéto rozhodnutie stáva záväzným pre každú fyzickú, ako aj právnickú osobu, ale najmä z dôvodu ich právnej záväznosti, pre Slovenskú republiku, ktorá už v tom čase bola členským štátom Európskej únie, a preto stanovil začiatok plynutia subjektívnej 3-mesačnej lehoty na podanie takéhoto návrhu v sťažovateľovej veci odo dňa nadobudnutia právoplatnosti platobného rozkazu.

20. Ústavný súd právny záver krajského súdu v otázke začiatku plynutia lehoty na podanie obnovy konania v prípade sťažovateľa preto nepovažuje za svojvoľný,

resp. za výsledok formalistického výkladu aplikovaných právnych noriem. Podľa názoru ústavného súdu aplikácia relevantných ustanovení krajským súdom v napadnutom uznesení nie je zjavne neodôvodnená, nevykazuje znaky svojvôle a ani nepopiera zmysel a účel aplikovaných právnych noriem.

21. Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že zásadný vplyv na posudzovanie návrhu na obnovu konania uplatneného podľa § 228 ods. 1 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) má aj rozsudok Súdneho dvora C-234/04 zo 16. marca 2006 vo veci Rosmarie Capférer proti Schlang & Schick GmbH, v ktorom Súdny dvor uviedol, že únieové právo neprikazuje vnútroštátnemu súdu, aby preskúmaval a rušil právoplatné rozhodnutie vnútroštátného súdu, ak sa aj ukáže, že je v rozpore s právom Európskeho spoločenstva, Súdny dvor tiež uviedol, že na to, aby sa zabezpečila stabilita práva a právnych vzťahov, ako aj riadny výkon spravodlivosti, je dôležité, aby sa nemohli napadnúť súdne rozhodnutia, ktoré sa stali konečnými. Týmto rozhodnutím Súdny dvor zdôraznil dôležitosť zásady *res iudicata* (jedinou výnimkou, keď Súdny dvor zakotvil povinnosť prelomiť túto zásadu, je situácia, keď vnútroštátny súd rozhodne vec, ktorá nepatrí do jeho kompetencie, ale do kompetencie orgánu Európskej únie). Obnova konania nemá byť nariadená pre rozpor pôvodného rozhodnutia s akýmkoľvek rozhodnutím Súdneho dvora. Rozhodnutie Súdneho dvora zakladá dôvod prípustnosti obnovy konania len vtedy, keď sa týka rovnakej veci ako obnovou napadnuté rozhodnutie alebo ak odlišne, hoci vo veci inej, rieši otázku, majúcu na spôsob právneho posúdenia veci v pôvodnom konaní dosah. Návrhom na obnovu konania sa nemožno domáhať nápravy prípadnej nesprávnosti procesnej povahy. Aj keby sa súd pri vydaní platobného rozkazu prijateľnosťou dohodnutej zmluvnej podmienky vôbec nezaoberal, alebo keby sa s ňou zaoberal, ale s nesprávnym záverom, nemôže ísť o rozpor s európskou judikatúrou. Takýto nedostatok nemožno odstraňovať prostredníctvom obnovy konania, pretože návrhom na obnovu konania sa nemožno domáhať nápravy prípadných pochybení pri právnom posúdení veci alebo nesprávnosti procesnej povahy. Toto rozhodnutie vydal Súdny dvor dávno potom, čo 5. apríla 1993 nadobudla účinnosť Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

22. Taktiež ústavný súd poukazuje na to, že v roku 2005, kedy bol vydaný platobný rozkaz okresného súdu, ešte nebolo povinnosťou všeobecného súdu prihliadať *ex officio* na neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré boli obsahom zmluvy tak, ako to sťažovateľ tvrdil. Povinnosť súdov prihliadať na neprijateľné zmluvné podmienky bola zavedená až zákonom č. 384/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 15. októbra 2008, ktorým sa novelizoval § 172 OSP, keď bol do tohto ustanovenia doplnený odsek 9, podľa ktorého ak sa uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy zo spotrebiteľskej zmluvy a odporcom je spotrebiteľ, súd nevydá platobný rozkaz, ak zmluva obsahuje neprijateľné podmienky. Ak neboli splnené zákonné podmienky na vydanie platobného rozkazu a napriek tomu súd platobný rozkaz vydal, tento postup súdu by spočíval v nesprávnom právnom posúdení veci a rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo možné napadnúť riadnym opravným prostriedkom, čo žalobca nevyužil.

23. Vo vzťahu k nepredloženiu predbežnej otázky Súdnemu dvoru „*smerom k účinkom zverejnenia a záverov Súdneho dvora EÚ uvádzaných v Úradnom vestníku EÚ*“ a tým aj k vzniku porušenia jeho práva na zákonného sudcu ústavný súd musí pripomenúť, že účastník konania podľa zákonnej úpravy nemá nárok na to, aby vnútroštátny súd prerušil konanie [§ 109 ods. 1 písm. c) OSP] a predložil prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru. Takýto postup však môže navrhnúť a môže ho ovplyvniť prípadným odvolaním sa proti uzneseniu, ktorým sa o návrhu na prerušenie konania z dôvodu predloženia/nepredloženia prejudiciálnej otázky vyhovelo/nevyhovelo. Sťažovateľ však takýto postup nevyužil.

24. Aj podľa uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 108/2012 z 26. júla 2012 (R 61/2013) ustanovenie § 109 ods. 1 písm. c) OSP ukladá súdu povinnosť prerušiť konanie len vtedy, ak dospel k záveru (rozhodol), že požiada Súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke, lebo je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie danej veci. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu Súdnemu dvoru na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť nemá ani vtedy, keď prípadne v určitej veci aplikuje ustanovenie zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený

obsah právnych noriem Európskej únie. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny. Ak súd v priebehu konania nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva, prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f) ani g) OSP (R 61/2013).

25. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. Prípadný zásah ústavného súdu, a to nahrádzanie právneho názoru krajského súdu, možno realizovať len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajského súdu takéto nedostatky nevykazuje.

26. V súvislosti s prejavom nespokojnosti sťažovateľa s napadnutým uznesením ústavný súd ďalej konštatuje, že obsahom práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (m. m. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

27. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

28. Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu, ktorý odmietol jeho dovolanie ako také, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný a nezaoberal sa jeho vecnou správnosťou.

29. Najvyšší súd po preskúmaní obsahu spisu dospel v napadnutom uznesení k záveru, že *«námietka odporcu o nepreskúmateľnosti dovolaním napadnutého uznesenia nie je dôvodná. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016 a ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku. Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, nezistil, že by v danej veci išlo o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie.*

Zo spisu vyplýva, že súd prvého stupňa zamietol návrh na obnovu konania preto, lebo odporcov návrh na obnovu považoval za oneskorene podaný; uvedený dôvod obnovy bolo možné použiť v lehote troch mesiacov od právoplatnosti napádaného rozhodnutia (platobného rozkazu). Rovnako ako súd prvého stupňa i odvolací súd dospel k záveru, že odporca podal návrh na obnovu konania oneskorene. Uzavrel, že rozhodnutie súdneho

dvora, ktoré nebolo „uplatnené“ v odvolacom konaní, nie je a priori neuplatniteľným v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania, resp. v obnovenom konaní avšak s poukazom na časovú limitáciu v ustanovení § 230 ods. 1 O. s. p. uvedený dôvod obnovy bolo možné použiť v lehote troch mesiacov od právoplatnosti napádaného rozhodnutia (platobného rozkazu). Súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd sa dostatočným spôsobom vysporiadali so skutkovým stavom a svoje rozhodnutie náležitým spôsobom riadne odôvodnili. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na stranu 7 až 9 odôvodnenia rozhodnutia, na ktorých jasným a vyčerpávajúcim spôsobom objasnil na základe akých skutočností dospel k prijatému záveru. Skutkové a právne závery nižších súdov nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam... .

Z obsahu dovolania ďalej vyplýva, že dovolateľ namietanú procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. vyvodzuje aj z toho, že prvostupňový a odvolací súd mali jeho návrhu vyhovieť a obnovu konania povoliť, lebo súdy neakceptovali jeho argumentáciu týkajúcu sa včasnosti podania návrhu na povolenie obnovy. Dovolací súd k uvedenému uvádza, že predmetná námietka by sa po obsahovej stránke týkala nesprávnosti právnych záverov sudov, konkrétne v otázke aplikácie § 228 ods. 1 O. s. p. súdmi. Posúdenie, či dovolateľom uvádzané skutočnosti naplňajú znaky niektorého z dôvodov obnovy konania, je v konaní o obnovu konania právnym posúdením veci (vid' rozhodnutie Najvyššieho súdu SR uverejnené v zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR pod číslom R 54/2012). Ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. ale odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti len so znemožnením realizácie konkrétnych procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania, a nie s právnym posúdením veci súdom zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením veci súdom sa účastníkovi konania neodníma možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003).

Z obsahu dovolania tiež vyplýva, že odňatie možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p. dáva do súvisu s porušením jeho procesných práv na vykonanie navrhovaných dôkazov, teda namieta nesprávnosti v procese dokazovania.

Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd ale rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (porovnaj § 120 ods. 1 druhú vetu O. s. p.), nie účastníkov konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 26. marca 1992 sp. zn. 4 Cdo 6/92 (R 37/1993) vysvetlil, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcich k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nezakladá však procesnú vadu v zmysle § 237 O. s. p.: „Nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom nie je postupom, ktorým súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom“. Z uznesenia z 27. novembra 1997 sp. zn. Obdo V 56/98 (R 125/1999) vyplýva, že ak súd v priebehu konania nevykoná všetky dôkazy navrhované účastníkmi, resp. vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O. s. p. nie je prípustné, lebo nemožno to považovať za odňatie možnosti konať pred súdom a za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré účastníci mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení.

Nevykonaním odporcom navrhovaného dokazovania nedošlo teda k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom.

Tvrdenie odporcu o neúplnosti vykonaného dokazovania je vo svojej podstate tvrdením, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; dovolateľ tak v skutočnosti uplatňuje dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. Ide tu síce o relevantný dovolací dôvod, ale v tom zmysle, že nim možno odôvodniť dovolanie, ktoré je procesné prípustné, tento dôvod sám osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania uvedenej v § 237 O. s. p.). I keby tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytykána skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť

napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 83/2010 a 2 Cdo 29/2011).

... Dovolateľ napokon v danej veci namietal aj nesprávne právne posúdenie veci nižšími súdmi (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby tvrdenia dovolateľa o nesprávnom právnom posúdení boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), vytykaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. (viď rozhodnutia Najvyššieho súdu SR uverejnené v zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR pod číslami R 43/2003 a R 54/2012). Z tohto dôvodu sa dovolací súd námietkou nesprávneho právneho posúdenia veci nezaoberal.»

Na záver napadnutého uznesenia najvyšší súd poznamenal, že „nižšie súdy vo svojich rozhodnutiach týkajúcich sa návrhu odporcu na obnovu konania mylne (chybne) označovali postavenia účastníkov (odporcu ako navrhovateľa a navrhovateľa ako odporcu), zjavne z dôvodu, že odporca podal návrh na obnovu konania, neuvedomujúc si, že návrh na obnovu konania ako mimoriadny opravný prostriedok nemodifikuje (nemení) procesné postavenie účastníkov, ktoré mali v právoplatne skončenom konaní. Na uvedené správne označovanie postavenia účastníkov poukazovala súdna prax i v minulosti, napr. plénum bývalého Najvyššieho súdu upozornilo pod číslom V/1968 Zbierky súdnych rozhodnutí a stanovísk, str. 49, že v rozhodnutiach o návrhu na obnovu konania je treba označovať účastníkov konania podľa ich procesného postavenia v pôvodnom konaní, avšak s uvedením, kto z nich podal návrh na obnovu konania... samotné takéto chybné označenie nič nemení na obsahovej vecnej správnosti rozhodnutí nižších súdov, z ktorých je inak

dostatočne zrejماً identifikácia účastníkov a k nim vymedzených práv a povinností: ide tu teda iba o formálny (hoci nežiaduci) nedostatok.“

30. Pretože prípustnosť dovolania v danom prípade nebolo možné vyvodit' z § 239 OSP a v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by preskúmané konanie bolo postihnuté niektorou z vád uvedenou v § 237 OSP, najvyšší súd dovolanie sťažovateľa podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Radiac sa právnou úpravou dovolacieho konania nezaoberal sa vecnou správnosťou dovolaním napadnutého uznesenia krajského súdu.

31. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítat' s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. 10. 1998).

32. Otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie neprípúšťajú (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľa.

33. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne uviedol, z akých dôvodov považoval dovolanie sťažovateľa za neprípustné a tieto dôvody uvedené najvyšším súdom považuje ústavný súd za dostatočné, výstižné a ústavne konformne formulované.

34. Ústavný súd nemá dôvod ani vo veci sťažovateľa odchyliť sa od ustálenej rozhodovacej praxe, tobôž v situácii, keď sťažovateľ nepredkladá k tejto otázke vo svojej sťažnosti žiadnu novú argumentáciu. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom najvyššieho súdu týkajúcim sa otázky prípustnosti

dovolania v danej veci. Iba skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06). Táto okolnosť nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia sťažovateľovho základného práva už aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

35. Preto ústavný súd nepovažoval právny názor najvyššieho súdu, ktorým odôvodnil odmietnutie dovolania sťažovateľa za arbitrárny, svojvoľný a jeho rozhodnutie za také, ktoré by bolo založené na takom výklade ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý by popieral ich účel a zmysel. Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením práv sťažovateľa a napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa, jeho sťažnosť v tejto jej časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

36. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa o porušení jeho práva na zákonného sudcu, keď v odôvodnení sťažnosti vyjadruje presvedčenie o manipulácii „s vecou na dovolacom súde“ keďže je toho názoru, že „vo veci rozhodol iný senát alebo senát v úplne odlišnom zložení ako bol senát, ktorý vec viac ako 4 roky prejednával“, podrobne cituje z nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 212/2011 z 18. októbra 2011 (ktorým ústavný súd vyslovil porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. a čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím najvyššieho súdu v konaní o mimoriadnom dovolaní, pozn.) a žiada preskúmať všetky „opatrenia vedenia dovolacieho súdu“, avšak ničím konkrétnym neodôvodnil namietané porušenie toho práva a nepreukázal tak existenciu príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 Co 147/2007 z 25. januára 2008 a namietaným porušením označených práv. Už z tohto samotného faktu možno vyvodiť záver o zjavnej neopodstatnenosti jeho sťažnosti.

37. Podľa ústavného súdu má nedostatok odôvodnenia významné procesné dôsledky. Je základnou povinnosťou sťažovateľa, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania

skutkových okolností musí odôvodnenie sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu (napr. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 738/2013).

38. Nevyhnutnou podmienkou konania ústavného súdu o individuálnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy je vznesenie relevantných námietok zo strany sťažovateľa spočívajúcich v uvedení skutočností svedčiacich o porušení jeho základných práv alebo slobôd rozhodnutím, opatrením, procesným postupom, príp. inou aktivitou alebo nečinnosťou konkrétneho orgánu verejnej moci (orgánu štátnej správy, územnej alebo záujmovej samosprávy, súdu atď.). Vznesenie takýchto námietok jeho podanie neobsahuje.

39. Subjektívny názor sťažovateľa o porušení jeho práv nie je dostatočným dôvodom na záver, že mohlo dôjsť k ich namietanému porušeniu, ak chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by dovolili takýto záver aspoň na účely prijatia sťažnosti na ďalšie konanie.

40. Sťažnosť, ktorá bola doručená ústavnému súdu, neobsahuje v časti namietaného práva na zákonného sudcu kvalifikované odôvodnenie, a preto nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

41. Z tohto dôvodu túto časť sťažnosti sťažovateľa smerujúcu proti uzneseniu najvyššieho súdu v tejto časti ústavný súd odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, ako aj z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

42. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľa v nej uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2017